

Ігар Міхайлавіч Лучанок

Да 70-годдзя з дня нараджэння

Ёсць людзі, чые імёны вызначаюць аблічча нацыянальнай культуры. Беларускі пясняр Ігар Міхайлавіч Лучанок адзін з іх. Яго творчасць з'яўляецца сапраўднай эпохай у развіцці музычнага мастацтва Беларусі і Расіі. Імя кампазітара добра вядома ў многіх краінах свету.

Нарадзіўся І. Лучанок у Мар'інай Горцы Пухавіцкага раёна у сям'і ўрача. Сям'я Лучанкоў была надзвычай музыкальная. У 13 гадоў здольны хлопчык стаў вучнем сярэдняй спецыяльнай музычнай школы пры Беларускай дзяржаўнай кансерваторыі. Будучы кампазітар атрымаў добрую прафесійную падрыхтоўку. У 1961 годзе ён скончыў Беларускаю дзяржаўную кансерваторыю, у 1965-м асістэнтуру-стажыроўку Ленінградскай кансерваторыі імя П. Чайкоўскага, у 1971-м аспірантуру пры Маскоўскай кансерваторыі. Яго настаўнікамі былі выдатныя кампазітары і педагогі А. В. Багатыроў і Ц. М. Хрэннікаў. Выканальніцкае мастацтва І. Лучанок удасканальваў у заснавальніка беларускай піяністычнай школы, выдатнага педагога Р. І. Шаршэўскага.

Творчы шлях І. Лучанка пачаўся ў 1960-я гады. Яго дыпломнай работай у Беларускай дзяржаўнай кансерваторыі стала кантата "Курган" па аднайменнай паэме Янкі Купалы, якая ў 1979 годзе была перапрацавана ў пазму-легенду "Гусяр" для ансамбля "Песняры". Адначасова з кантатай "Курган" была напісана яго другая кантата "Солдатское сердце" — першы твор І. Лучанка на ваенную тэму.

І. Лучанок працаваў у розных музычных жанрах. Ён аўтар Струннага квартэта, Санаты для габоя і фартэпіяна, Канцэртнага скерца для цымбалаў і фартэпіяна, Варыяцыў на беларускую народную тэму для фартэпіяна, рамансаў і

хораў, вакальных цыклаў "О, Радзіма бацькоў", "Человеку нужна тишина", "Синий цвет"; музыкі да спектакляў і кінафільмаў. Але галоўнае ў яго творчасці — песня. Менавіта яна прынесла кампазітару першы поспех, калі ў 1966 годзе на Першым Усесаюзным конкурсе савецкай песні з песняй-баладай "Память сердца" кампазітар І. Лучанок, паэт М. Ясень і выканаўца В. Вуячыч сталі пераможцамі. Без песень І. Лучанка сёння цяжка ўявіць музыкальнае жыццё нашай краіны. Яны закранаюць самыя патаемныя струны сэрца, абуджаюць дабро, свет, любоў. Жамчужынамі песеннай лірыкі з'яўляюцца "Алеся" на словы А. Куляшова, "Жураўлі на Палессе ляцяць" на словы А. Ставера, "Вераніка" на словы М. Багдановіча, "Верасы" на словы І. Скурко. Ім ужо па трыццаць гадоў, а яны па-ранейшаму ўваходзяць у кожны дом, свецяцца любоўю юнацтва. З песняй "Вераніка" ансамбль "Песняры" разам з І. Лучанком выступаў у Арганізацыі Аб'яднаных Нацый у Нью-Йорку.

Творы кампазітара ўсплаўняюць маці, бацькоўскую хату, любімую Айчыну: "Матулі" на словы Г. Бураўкіна, "Балада пра маці" на словы А. Куляшова, "Бацькоўскі парог" на словы І. Скурко, "Дом престарелых" на словы Ю. Рыбчанскага, "Знае толькі Бог адзіны", "Роднаму краю", "Мой родны кут" на словы Якуба Коласа. У класіку песень на тэму Вялікай Айчыннай вайны трывала ўвайшлі песні кампазітара "Если бы камни могли говорить..." на словы Р. Раждзественскага, «Майский вальс» і «Письмо из сорок пятого» на словы М. Ясена, "Салаўі Хатыні" на словы Н. Тулупавай і многія іншыя.

звучания оригинальной версии сочинения у ребенка появляется возможность сличения субъективных представлений с образцом музыкально-культурного наследия. Это, безусловно, может считаться его собственным образовательным приобретением, значительно более устойчивым, чем внешние назидательные воздействия учителя.

Позитивное видео- и аудиовосприятие мелодии песни с последующим или синхронным её вокальным воспроизведением интегрирует комплекс психофизиологических свойств ребёнка, индуцирует спорадически востребуемые резервы его организма. Субъективный подбор ритмического аккомпанеента и возможного состава инструментального ансамбля также является художественно-эвристической деятельностью учащихся.

содержанию музыки. В процессе организуемой функции учителя, познание ребёнком жизни с помощью музыкального искусства являются его собственным эвристическим приобретением. Раскрытие и реализация истинного значения дефиниции «творчество» осуществляются каждым ребёнком персонально. От адекватности понимания смысла и процессуальной сущности данной категории зависит результативность его социализации, обусловленная объёмом энциклопедических знаний. Именно на их основе возможна не репродуктивная, а инновационная деятельность будущего молодого специалиста.

Список литературы

1. *Бабанский, Ю. К.* Избранные педагогические труды / Ю. К. Бабанский; сост. М. Ю. Бабанский. — М. : Педагогика, 1989.

4. *Махмутов, М. И.* Организация проблемного обучения в школе: кн. для учителей / М. И. Махмутов. — М. : Просвещение, 1977.

5. *Оконь, В.* Введение в общую дидактику / В. Оконь. — М. : Высш. шк., 1990.

6. *Скаткин, М. Н.* О школе будущего. Перспективы развития советской общеобразовательной школы / М. Н. Скаткин. — М. : Знание, 1974.

7. *Ушинский, К. Д.* О пользе педагогической литературы / К. Д. Ушинский // Проблемы педагогики / К. Д. Ушинский; ред. кол.: Э. Д. Днепров [и др.]. — М. : УРАО, 2002.

8. *Сухотин, А. К.* Ритмы и алгоритмы / А. К. Сухотин. — М. : Молодая гвардия, 1983.

9. *Сухотин, А. К.* Превратности научных идей / А. К. Сухотин. — М. : Молодая гвардия, 1991.

10. *Королёва, Т. П.* 10 лекций по методике музыкального воспитания / Т. П. Королёва. — Минск : Бестпринт, 2005.

Ігар Міхайлавіч Лучанок

Да 70-годдзя з дня нараджэння

Пачатак на с. 2 вкладки.

Ігар Лучанок — летапісец сваёй эпохі. Сярод яго твораў — песні пра вечна юную рэвалюцыю, камсамол, маладзёжныя будоўлі, песні пра Леніна, романтичная песня пра Мікалая Астроўскага «Старая будёновка» на словы Б. Бруснікава. Ад гэтых сваіх песень кампазітар не адмаўляецца і сёння. Ён свята верыць у тое, што гісторыю перапісаць нельга. Яе трэба шанаваць. Песні І. Лучанка былі лаўрэатамі штогадовых конкурсаў «Песня года». Іх спявалі І. Кабзон, Н. Багуслаўская, В. Талкунова, Я. Паплаўская, А. Ціхановіч, І. Краснадубскі, ансамблі «Песняры», «Сябры», «Верасы».

У гісторыю сучаснага мастацтва І. Лучанок увайшоў не толькі як выдатны кампазітар, але і як музыкант, педагог, грамадскі дзеяч. Ён бліскуча

іграе на фартэпіяна, цымбалах, акардэоне. У 1982—1986 гадах І. Лучанок узначальвае Беларускаю дзяржаўную кансерваторыю, з 1980 года і па сённяшні дзень — Беларускаю саюз кампазітараў. І. Лучанок быў членам Вярхоўнага Савета СССР, удзельнічаў у партыйных і камсамольскіх з'ездах.

І. М. Лучанок — народны артыст Беларусі, народны артыст СССР, лаўрэат прэміі Ленінскага камсамола Беларусі, дзяржаўных прэміяў СССР і БССР, ён узнагароджаны ордэнамі «Знак Пашаны», Дружбы народаў, Францыска Скарыны. Імя беларускага кампазітара ўвекавечана ў Маскве на «Плошчы Зорак».

К. Дз. Варанько, вядучы бібліяграф
Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі

Музычнае і інтэлектуальнае мастацтва: праблемы выкладання 3/2008